

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Мистецтво в культурі сучасності»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «2» вересня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Мистецтво в культурі сучасності
Викладач (-і)	Юсипчук Юрій Володимирович
Контактний телефон Викладача	+38 0679875624
Е-mail викладача	yurii.yusypchuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	/https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Вивчення освітнього компоненту сприяє розумінню місця історичного досвіду в контексті розвитку сучасної творчої особистості, важливості розвитку освіченого громадянина суспільства. Історична обумовленість змісту й форми сучасних мистецьких творів залежно від зміни соціальних умов виконує активну виховну функцію. Досвід митців сучасного світового мистецтва є важливим у розвитку і творчій діяльності обдарованої молоді, поглиблене вивчення цього курсу сприяє розширенню та удосконаленню світогляду студентів. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю 014 «Середня освіта».	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Метою вивчення освітнього компоненту є розкриття змісту основних положень теорії курсу спрямованого на формування у студентів базових знань з історії світового мистецтва ХХ ст., а саме модернізму та постмодернізму, ознайомлення з культурними доробками митців провідних країн світу, шедеврами мистецтва, історією їх створення. Основними цілями вивчення дисципліни є формування у студентів здатності самостійно проводити аналіз мистецького періоду, явища, твору, розкривати суть, робити висновки щодо матеріалу. Ознайомити студентів з основними еволюційними фазами світового образотворчого мистецтва, шедеврами образотворчого мистецтва світу, стильовими особливостями мистецтва, творчістю провідних художників. Також передбачено виконання мистецького аналізу певного художнього явища, об'єкту чи предмету, в якому важливим є робота з джерелами. На практичних заняттях студент здобуває навички опису та аналізу, як методів роботи, завдяки яким фіксує, ідентифікує художній твір або митця згідно стильового напрямку періоду тощо. В творчій роботі студенти повинні навчитись застосовувати здобуте світоглядне мислення з метою візуалізації авторських робіт.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

Фахові компетентності.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

Програмні результати навчання**Знання та розуміння.**

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності. ПРН 6. Формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

ПРН 8. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

ПРН 12. Уміння здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях, планування та корекцію результатів навчання, творчого розвитку; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Формування суджень.

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення.

5. Організація навчання**Обсяг освітнього компонента**

Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції	26		
Практична робота	4		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4	нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні	сам.
		заняття	роб.
Тема 1. Загальна характеристика сучасного мистецтва (часові рамки).	2		
Тема 2. Теорія мистецтва.	4		
Тема 3. Передісторія формування сучасного мистецтва.	4		
Тема 4. Візуальне мистецтво в напрямках модернізму.	4	2	15
Тема 5. Мистецтво постмодернізму другої половини XX століття.	4		15
Тема 6. Сучасні технології в мистецтві.	2		15
Тема 7. Нові тенденції у розвитку сучасного мистецтва.	2	2	15
Тема 8. Українське сучасне мистецтво.	4		

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 20 балів, Письмові роботи – 30 балів, Тестування – 10 балів, Контрольна робота – 10 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 30 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи – 30 балів, Самостійна робота – 20.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма здачі – в письмовій формі.

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про

запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво / перекл. Світлана Орлова. Харків: Фабула, 2021. 192 с.
2. Голуб О. Є. Теоретичне підґрунтя мистецьких творів сучасності. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. № 1. С. 22–27. URL: <https://doi.org/10.32782/uad.2022.1.2>
3. Історія зарубіжного мистецтва : навч.-метод. посіб. Ч 1 / О. Г. Панфілова, Н. В. Рублевська, І. І. Тарасюк. Тернопіль: ТНПУ, 2016. 133 с.
4. Історія мистецтв: конспект лекцій / укладач С. І. Побожій. Суми: Сумський державний університет, 2021. 70 с.
5. Коляда І. Казимир Малевич. Київ: Фоліо, 2018. 128 с.
6. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 216 с.
7. Фартінг Стівен Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / перек. К. Грицайчук, Ю. Єфремов, О. Ларікова, А. Пітик, Ю. Сироїд. Київ: Vivat, 2019. 576 с.
8. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів. Київ: Віват, 2012. 208 с., іл.
9. Чериш Лі Ключові події в мистецтві. Київ: BookChef, 2020. 176 с.
10. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2015. 451 с.: іл.

Додаткова література:

1. Тюрменко І.І., Горбула О.Д. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 368 с.
2. Модернізм. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2: М – Я. С. 64-67.

Викладач: Юсипчук Юрій Володимирович,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну